

**Gazetecilerin
mülküne
el koyma
uygulaması**

GAZETECİLERİN
MÜLKÜNE
EL KOYMA
UYGULAMASI

02

YAYININ:

Adı.....: Gazetecilerin mülküne el koyma uygulaması

Tarihi.....: Eylül 2022

Hazırlayanlar.....: Avukat Michael Polak (İngiltere), Avukat Ali Yıldız (Brüksel)

Fotos.....: www.pixabay.com

İletişim.....: Poststr. 2-4 60329 Frankfurt am Main

E-Mail: contact@internationaljournalists.org

Websitesi: internationaljournalists.org

Telefon: +491791385035

Copyright © 2022 Uluslararası Gazeteciler Cemiyeti

Her hakkı saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, incelemelerde yer alan kısa alıntılar ve telif hakkı yasasının izin verdiği bazı ticari olmayan kullanımlar hariç, yayıncının önceden yazılı izni olmaksızın, fotokopi, kayıt veya diğer elektronik veya mekanik yöntemler dahil olmak üzere herhangi bir biçimde veya herhangi bir yolla çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya iletilemez.

İçindekiler

I. Giriş.....	3
II. Türk hükümetinin uluslararası baskı kampanyası.....	3
III. Arka plan.....	4
IV. Nisan ve Aralık 2021'de alınan malvarlığının dondurulması kararlarına genel bakış.....	5
V. Nisan ve Aralık 2021'de alınan malvarlığının dondurulması kararlarının amacı.....	6
a. 6415 sayılı kanun'un 7. Maddesinde yapılan değişiklik.....	6
b. Yabancı Mali Kuruluşlar ve Mali İstihbarat Birimi üzerinde etki kullanma.....	7
VI. Bu rapor için yapılan anketin bulguları: Nisan ve Aralık 2021'de alınan malvarlığının dondurulması kararlarının sonuçları.....	7
VII. Terörün finansmanının önlenmesine dair kanunda yapılan değişikliklere ilişkin raporlar (6415 Sayılı Kanun).....	8
a. Uluslararası Af Örgütü'nün Raporu: Terörle Mücadelenin Silahlanması Türkiye sivil toplumu hedef almak için terörizmin finansmanı değerlendirmesinden faydalıyor.....	8
b. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı'nın raporu.....	10
VIII. Terörle mücadele yasalarına ilişkin uluslararası yasal çerçeve.....	10
IX. Terörle mücadele yasalarının Türk hükümeti tarafından kötüye kullanılması.....	13
X. FATF standartlarının istenmeyen sonuçları.....	14
XI. Sonuç.....	16
XII. Öneriler.....	17

I. Giriş

1. Bu çalışma, Türk hükümetinin, olağan seyirde terörün finansmanı ile mücadelede kullanılması gereken terörle mücadele yasalarını ve araçlarını kötüye kullanmasıyla ilgilidir. Yargıda Birlik (1) adlı hükümet yanlısı bir derneğin Hakimler ve Savcılar Kurulu seçimlerini kazandığı 2014 yılından bu yana, Türk makamları, siyasi nedenlerle ülkenin genişletilmiş terörle mücadele yasalarını sürekli olarak kötüye kullanıyor. 2016 darbe girişiminin ardından, 1,5 milyondan fazla kişi hakkında adli soruşturmanın açıldığı, 622.646 kişinin silahlı terör örgütü üyeliği iddiasıyla soruşturmaya tabi tutulduğu ve bunlardan 301.932'sinin tutuklandığı olağanüstü hal rejimi sırasında, bu uygulama doruk noktasına ulaştı. (2) Türkiye Adalet Bakanlığı istatistiklerine göre, savcıların terörle mücadelenin ana hükmü olan Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 314. maddesini kullanımında sürekli bir artış yaşanıyor. Bu istatistikler, Türk savcılarının 2013-2020 yılları arasında TCK 314. Madde kapsamında toplamda 420.000'den fazla suçlamada bulunduğu ve 2016-2020 yılları arasında 265.000'den fazla kişinin aynı madde kapsamında mahkûm edildiğinin altını çizmektedir. (3)

2. 2020 tarihli bir kararında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi bu hükmün hukuk niteliği taşımadığını ve öngörülebilir olmadığını tespit etmiştir. (4) Bu bariz insan hakları ihlali yoluyla yalnızca özgürlük hakkı ihlal edilmekle kalmamış, aynı zamanda yüz binlerce kişinin mülkiyet hakları da hem idari hem de adli tedbirlerle ihlal edilmiştir. „Türkiye’de Mülkiyet Haklarının Erozyonu“ başlıklı bir rapora göre, 2016 yılından sonra terörle mücadele bahanesiyle el konulan mülkiyet haklarının değeri 32 milyar ABD doları. (5) Ayrıca, aynı gerekçe ile, 213,696 taşınmazın tapu kayıtlarına İdare ve Yargı makamlarının talebi ile tedbir konulmuştur. (6)

II. Türk hükümetinin uluslararası baskı kampanyası

3. Freedom House’a (Özgürlük Evi) göre, ulusötesi baskı “normal” bir fenomen haline geliyor. Bu, otoriter devletlerin sürgünde ve ya diasporada yaşayan muhalifleri susturmak için ulusal sınırların ötesine geçtiği bir durum. (7) Hedeflerindeki isimleri terörle suçlamak, devletlerin bu tür kampanyalarda kullandıkları bahanelerden biridir. Freedom House, raporunda 689 ulusötesi baskı vakasının %58’inde devletlerin kurbanlarını terörizmle suçladığını söylüyor. Rapor, Devletlerin dört ana taktik uyguladığı sonucuna varıyor; doğrudan saldırılar, diğer ülkelerle işbirliği, hareket kabiliyetinin sınırlandırılması ve uzaktan tehditler.

4. 2016’dan sonra, Türk Hükümeti “iç baskısını yansıtan” ulusötesi bir baskı kampanyası başlattı. (8) Ülkeden kaçanlar bile artık güvende değil.

Yakın zamana kadar, tek başına veya başka ülkelerle işbirliği içinde gerçekleştirilen yasadışı iadelerin yanı sıra, Türkiye’nin uyguladığı baskılar arasında iade talepleri, İnterpol’ün ihbar sisteminin ve Kayıp ve Çalıntı Seyahat Belgesi Veritabanının kötüye kullanılarak hareket kabiliyetinin sınırlandırılması da yer alıyor. Gülen Cemaati mensuplarının Türkiye’ye iadesi, 2016’dan bu yana Türkiye’nin uluslararası siyasi gündeminin ilk sırasında yer alıyor. Bu nedenle, Türkiye 109 ülkeye 1.000’den fazla iade talebi gönderdi. (9) Ancak, muhatap devletlerin mahkemelerinden hiçbir Türkiye’nin iade taleplerini kabul etmedi. Yunanistan, Almanya, Birleşik Krallık, Brezilya, Romanya, Bosna, Polonya, Karadağ ve İsveç mahkemeleri, Türk makamlarınca gönderilen iade taleplerini, gerek suçlamaların siyasi mahiyeti, gerek çifte suçluluk testini geçememeleri, gerekse de Türkiye’de işkence veya kötü muameleye maruz kalma riski nedeniyle reddetmiştir.

(10, 11) Benzer şekilde, Interpol de siyasi doğası/güdüsü nedeniyle Türkiye'den gelen 830'dan fazla Kırmızı Bülten talebini reddetmiştir. (12, 13) Yine de Türkiye, ya tek başına ya da Kenya, Arnavutluk, Azerbaycan, Afganistan, Kamboçya, Gabon, Kosova, Kazakistan, Lübnan ve Pakistan gibi ülkelerle işbirliği içinde, (hukuki süreç olmaksızın) yasadışı iadeler yoluyla 100'den fazla kişinin Türkiye'ye getirilmesinde başarılı olmuştur. (14)

5. 2021'de Türkiye, ulusötesi baskı araçlarının arasına bir yenisini ekledi: uluslararası terörle mücadele finansmanı tedbirlerinin silahlandırılması. (Aşağıdaki bölümlerde ayrıntılı olarak açıklanacaktır)

III. Arka Plan

6. 2011 yılında Türkiye, yasal eksiklikler ve kara para aklama ve terörle mücadele finansmanı konularındaki yetersiz uygulamaları nedeniyle Mali Eylemler Görev Gücü (FATF) (15) tarafından Gri Listeye alınmıştır. Durumu düzeltmek için, 2013 yılında Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Kanun'u (6415 Sayılı Kanun) çıkarmış (16) ve 2014 yılında Gri Listedden çıkartılmıştır.

7. Aralık 2019'da FATF, Türkiye'yi, özellikle terörle bağlantılı malvarlıkların dondurulması ve kitle imha silahlarının yayılması olmak üzere, çeşitli FATF tavsiyelerine uymadığı konusunda uyardı. (17) Türkiye, FATF tarafından Gri Listeye alınmamak için Ocak 2021'de Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Kanun'da değişiklik yaptı.

8. Bu değişikliklerden, yapılan uyarıya en uygun hüküm, "Yabancı devletlere yapılacak malvarlığının dondurulması talepleri ile Türkiye'de bulunan malvarlığı Usulleri"ne (6415 sayılı Kanun'un 7. Maddesi) ilişkin şu hükümdür:

Yabancı devletlere yapılacak malvarlığının dondurulması talepleri ile Türkiye'de bulunan malvarlığı hakkında yapılacak işlem

MADDE 7 – (1)

(Değişik:27/12/2020-7262/38 md.) 5 inci ve 6 ncı maddelerde düzenlenen hususlar dışında, Değerlendirme Komisyonu, 3 üncü ve 4 üncü madde kapsamına giren fiilleri gerçekleştirdiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi, kuruluş veya organizasyonların yabancı ülkelerde bulunan malvarlığının dondurulması talebiyle Cumhurbaşkanına öneride bulunulmasına karar verebilir.

(2) Yabancı devletlere yapılacak malvarlığının dondurulması talepleri hakkındaki Cumhurbaşkanlığı kararı, Dışişleri Bakanlığı tarafından talepte bulunulan devlete bildirilir.

(3) (Ek:27/12/2020-7262/38 md.) 5 inci ve 6 ncı maddelerde düzenlenen hususlar dışında, mahkemelerce terör örgütü olduğuna kesin olarak karar verildikten sonra 3 üncü ve 4 üncü madde kapsamına giren fiilleri gerçekleştirdiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi, kuruluş veya organizasyonların Türkiye'de bulunan malvarlığının dondurulmasına ve bu makul sebeplerin ortadan kalkması hâlinde malvarlığının dondurulmasının kaldırılmasına Değerlendirme Komisyonunun önerisi üzerine Hazine ve Maliye Bakanı ile İçişleri Bakanı tarafından birlikte karar verilebilir.

(4) (Ek:27/12/2020-7262/38 md.) Üçüncü fıkrada kapsamında verilen malvarlığının dondurulmasına ilişkin karar derhâl uygulanır ve kırk sekiz saat içinde, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen Ankara ağır ceza mahkemesinin onayına sunulur. Mahkeme, makul sebe-

plerin varlığı yönünden yapacağı inceleme neticesinde malvarlığının dondurulması kararının devamına veya kaldırılmasına beş gün içinde karar verir ve sonucu derhâl Başkanlığa bildirir. Mahkemenin kararlarına karşı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

(5) (Ek:27/12/2020-7262/38 md.) Değerlendirme Komisyonu, Türkiye'de bulunan malvarlığının dondurulmasına ilişkin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından itibaren en geç altışar aylık dönemlerle makul sebeplerin varlığının devam edip etmediğini değerlendirerek önerisini ilgili bakanlara sunar.

(6) (Ek:27/12/2020-7262/38 md.) İlgililer tarafından malvarlığının dondurulması kararının kaldırılmasına ilişkin talepler Değerlendirme Komisyonuna yapılır. Komisyon, taleplere ilişkin önerisini ilgili bakanlara sunar. Yerinde görülmeyen talepler dördüncü fıkra uyarınca karar verilmek üzere ilgili mahkemeye gönderilir.

(7) (Ek:27/12/2020-7262/38 md.) Üçüncü fıkra uyarınca, Türkiye'de bulunan malvarlığının dondurulmasına karar verildiği takdirde ilgililer hakkında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma açılması talebiyle suç duyurusunda bulunulmasına Başkanlık tarafından karar verilir. Soruşturma ve kovuşturma sonucunda verilen kararlar Değerlendirme Komisyonuna sunulmak üzere Başkanlığa gönderilir.

9. Bu değişiklikten sonra, Hükümet, Nisan 2021'de 377 kişi hakkında malvarlıklarının dondurulmasına ilişkin bir kararname çıkardı. Bu 377 kişiden 205'i Gülen Hareketi'ne mensupken, geri kalan 172'si ise PKK, DHKP/C ve IŞİD bağlantılı isimlerdi. (18) Ancak, Kasım 2021'de FATF, Türkiye'yi bir kez daha Gri Listesine aldı

ve FATF başkanı, „Türkiye karmaşık kara para aklama vakalarıyla etkin bir şekilde başa çıktığını ve Birleşmiş Milletler'in terör organizasyonu olarak tanımladığı IŞİD ve El Kaide gibi örgütlerin mali finansmanına soruşturma açmakta kararlı olduğunu göstermelidir“ dedi ve FATF'nin, Türkiye'nin sivil toplumuna yönelik tutumunun insan hakları derneklerini endişelendirdiğinin de farkında olduğunu sözlerine ekledi. (19) Aralık 2021'de Türkiye, 455'ini Gülen Hareketi mensuplarının oluşturduğu 770 gerçek ve tüzel kişiyi (20, 21) hedef alan başka bir malvarlığı dondurma kararnamesini kabul etti.

IV. Nisan ve Aralık 2021'de alınan malvarlığının dondurulması kararlarına genel bakış

10. Bu iki karar Gülen Hareketi, PKK, DHKP/C ve IŞİD'i hedef aldı. PKK, DHKP/C ve IŞİD uluslararası terör örgütü olarak tanımlanırken, Türkiye'den başka Gülen Hareketi'ni terör örgütü olarak kabul eden bir ülke yok. Buna rağmen, hedef alınan 1147 kişiden 670'i Gülen Hareketi ile bağlantılı oldukları iddiasıyla hedef alındı. Gazeteciler, akademisyenler, yazarlar, öğretmenler ve avukatlardan oluşan bu 670 kişinin birçoğu, Türk hükümetinin siyasi güdümlü zulmü sebebiyle demokratik Batı ülkeleri tarafından sığınma hakkı aldı. Örneğin, 20 Aralık 2021 tarihli ikinci Kararname'nin hedefinde Brüksel merkezli Uluslararası Gazeteciler Derneği üyesi 34 gazeteci vardı. Bu gazeteciler şu anda ABD, Almanya, Hollanda, Birleşik Krallık, İsveç ve Kanada'da yaşıyor. 22'si halen yurtdışında mesleklerini icra ediyor. 7 Nisan 2021 tarihli birinci Kanun Hükmünde Kararname'de (KHK), yurt dışında yaşayan gazeteciler, köşe yazarları, yazarlar ve akademisyenler hedef alınmıştı.

11. Hedef alınan gazeteciler Türkiye'de yaşanan insan hakları ihallerini

ve yolsuzluk vakalarını belgeliyor ve Türk hükümetini de sert biçimde eleştiriyorlar. Örneğin, Youtube kanalında 450 bin abonesi ve Twitter'da 222.000 takipçisi bulunan gazeteci Cevheri Güven, Türkiye'de yaşanan işkence, keyfi tutuklama ve yolsuzluk davalarına geniş yer veriyor. Benzer şekilde Bold Medya'nın (Youtube'da 385.000 abonesi bulunan) gazetecisi Sevinç Özarslan da kadınlara yönelik işkence ve hapis olaylarını ele alıyor. 2020 yılında Hollanda Kraliyet Nişanı'na layık görülen Hollanda merkezli gazeteci Basri Doğan da hedef alınan gazeteciler arasında yer alıyor. (22) Hollanda'da De Krant Tekening adlı bir gazetenin genel yayın yönetmeni olan gazeteci Mehmet Cerit de Türk hükümeti tarafından hedef alınanlar arasında. (23) Türkiye'deki radikalleşmeyi ve Türk hükümetinin cihatçı gruplarla ilişkisini geniş bir şekilde ele alan ve 2020'de fiziksel saldırıya uğrayan İsveç merkezli Nordic Monitor'un genel yayın yönetmeni gazeteci Abdullah Bozkurt, (24) 20 Aralık 2021 tarihli KHK ile hedeflenen isimlerden biri. (25)

Bir diğer Nordic Monitor gazetecisi Levent Kenez de 20 Aralık 2021 Kararnamesi'nin hedef aldığı isimlerdendir. Türkiye'nin geçtiğimiz günlerde Kenez için yaptığı iade talebi İsveç mahkemeleri tarafından siyasi niteliği ve liyakat eksikliği nedeniyle reddedildi. (26) ,Yapım Aşamasında Bir Soykırım' adlı kitabın İsveç'te yaşayan gazeteci ve akademisyen yazarı Bülent Keneş de Türk hükümetinin hedefi olan isimler arasında yer alıyor.

V. Nisan ve Aralık 2021'de alınan malvarlığının dondurulması kararlarının amacı

12. Gazetecilerin ve diğer hükümet eleştirmenlerinin mali konulardaki baskısı, uzun süredir Türk hükümetinin baskı araçları listesinde yer alıyor. Aralık 2016'da, İstanbul Sulh Ceza Hâkimliği, 54

gazetecinin mal varlıklarına el konulmasına karar verdi. (27) Yukarıda bahsedildiği gibi, terörle mücadele bahanesiyle 32 milyar ABD doları değerinde mal varlığına el konulmuş ve aynı gerekçe ile, 213,696 taşınmazın tapu kayıtlarına İdare ve Yargı makamlarının talebi ile tedbir konulmuştu. (28) İstanbul Sulh Ceza Hakimliği'nin Aralık 2016 tarihli kararıyla hedef alınan gazeteciler, şimdi de KHK ile hedef alınmıştır. Türkiye'de mal varlıklarına Hakimlik kararı ile el konulabileceğinden veya dondurulabileceğinden, ayrıca bir İdari Kararnameye gerek yoktur. Şu da açıktır ki, 2021 yılında çıkarılan ilgili iki KHK, terörün finansmanı ile mücadele konusunda uluslararası sistemi kötüye kullanarak yurtdışındaki gazetecilere zulmetmeyi amaçlamıştır.

a. 6415 sayılı kanun'un

7. Maddesinde yapılan değişiklik

13. 27 Aralık 2020 tarihli bu değişiklikle Türkiye, başka ülkelere malvarlıkların dondurulması taleplerinin gönderilebileceği yeni bir teknik ortaya koymuştur.

MADDE 7 – (1)

(Değişik:27/12/2020-7262/38 md.) 5 inci ve 6 ncı maddelerde düzenlenen hususlar dışında, Değerlendirme Komisyonu, 3 üncü ve 4 üncü madde kapsamına giren fiilleri gerçekleştirdiği hususunda makul sebeplerin varlığına istinaden kişi, kuruluş veya organizasyonların yabancı ülkelerde bulunan malvarlığının dondurulması talebiyle Cumhurbaşkanına öneride bulunulmasına karar verebilir.

(2) Yabancı devletlere yapılacak malvarlığının dondurulması talepleri hakkındaki Cumhurbaşkanlığı kararı, Dışişleri Bakanlığı tarafından talepte bulunulan devlete bildirilir.

14. Bu yeni idari teknik, Türk hükümetinin niyetinin, yurt dışındakileri hedef

almak olduğunu açıkça göstermektedir. Bu nedenle de, Türkiye'de bulunan mal varlıklarına adli makamlarca el konular hakkında iki KHK Kabul edilmiştir. (Bkz: s12, s18-22)

b. Yabancı Mali Kuruluşlar ve Mali İstihbarat Birimi üzerinde etki kullanma

15. Türkiye'de 21'i yabancı olmak üzere 54 banka vardır. (29) Ayrıca, 27 adet ödeme kuruluşu (30) ve 29 adet elektronik para kuruluşu bulunmaktadır. (31) Bunların tamamı Türk kanun ve yönetmeliklerine tabi olup, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Merkez Bankası ve Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından denetlenmektedir. (32)

16. Ayrıca Türkiye'de çok uluslu ekonomik istihbarat ve DD (due diligence) şirketlerinin de şubeleri bulunmaktadır. Örneğin, kişisel veriler de dahil olmak üzere verileri toplayan, işleyen ve dünya genelindeki müşterileriyle paylaşan Refinitiv-World Check ve Lexis-Nexis gibi çok uluslu şirketlerin, Türkiye'de şubeleri veya ortakları bulunuyor.

17. Bu yöntemlerle, Türk makamlarının eleştirenlerine yönelik aldığı siyasi kovuşturma tedbirlerine ilişkin veriler, bu banka ve şirketlerin veri bankalarına işlenerek ve yurtdışına aktarılarak yabancı ülkelerdeki veri tabanlarına dâhil edilebilmektedir. Bu konu, yaşanmış gerçek olaylara dayanarak aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacaktır. (Bkz: s18-22)

VI. Bu rapor için yapılan anketin bulguları: Nisan ve Aralık 2021'de alınan malvarlığının dondurulması kararlarının sonuçları

18. Bu rapor kapsamında, bahsi geçen KHKlar ile hedeflenen 34 kişi ile bir anket

çalışması gerçekleştirdik. Halen yurt dışında yaşayan 34 kişinin 13'ü akademisyen, 6'sı gazeteci, 2'si insan hakları savunucusu, 1'i avukat, 2'si üniversite öğrencisi ve 10'u diğer mesleklerdendir. Katılımcıların 20'si siyasi mülteci olarak kabul edilmişken, 10'u siyasi zulüm korkusu nedeniyle yurtdışında yaşayan göçmenler ve 4'ü de çifte uyruklu Türk vatandaşdır. Avrupa Birliği'nde 17, Birleşik Krallık'ta 9, ABD ve Kanada'da 8 katılımcı yaşıyor.

19. 34 katılımcıdan 17'sinin Türkiye'de mal varlığı yok. Türkiye'de mal varlığı bulunan 17 kişiden 12'si ise daha önce yargı kararıyla malvarlığı dondurma işlemine tabi tutulmuş. Bu tür bir eylemin amacı, onları yurt dışında hedef almak olmasaydı, 34 katılımcıdan 29'unun bu Kararname kapsamındaki eylemlere dâhil edilmesinin bir anlamı olmazdı. Çünkü kişilerin ya Türkiye'de mal varlığı bulunmamakta ya da yargı kararıyla malvarlığı dondurma işlemine tabi tutulmuşlar.

20. 19 katılımcı, ilgili Kararnamenin yayımlanmasının hemen ardından bir veya birden fazla olumsuz sonuçla karşılaştıklarını ifade etmiştir. 9 katılımcının banka hesabı açması engellenirken, 3 katılımcının hesapları bankaları tarafından kapatılmıştır. 2 katılımcının kredi kartları iptal edilmiş, 3 katılımcının online ödeme platformlarındaki hesapları kapatılmıştır. Alman Die Welt gazetesi, Deutsche Bank'ın Türk asıllı bazı müşterilerinin hesaplarını da aynı nedenle kapattığını bildirmiştir. (33) Ayrıca 5 katılımcının bankası, kendilerini müşteri olarak kabul edip etmeyeceklerine karar verebilmek için açıklama talep etmiştir.

21. Katılımcıların çoğu, bankasının veya online ödeme platformlarının, World-check Refinitiv ve Lex-is Nexis veritabanları aracılığıyla bu kararlar kapsamındaki

listelerden haberdar olduğunu söylerken, diğerleri ülkesindeki Türk büyükelçiliğinin bankaları ziyaret ederek KHK hakkında bilgi verdiğini ifade etmiştir.

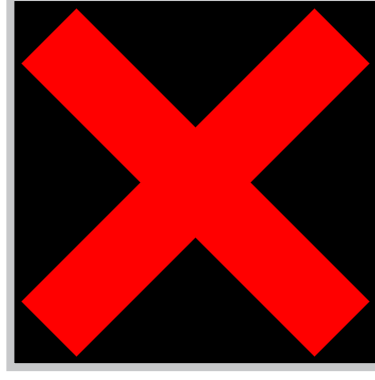
22. Bu bulgular, Türk hükümetinin ulusötesi siyasi baskısını gizlemek için terörle mücadele araçlarını kullandığını göstermektedir. Daha da kötüsü, Türk Dışişleri Bakanlığı yabancı hükümetleri kandıramasa da, bankalar ve diğer finans kurumları gibi özel kuruluşları etkilemede başarılı olmuştur.

VII. Terörün finansmanının önlenmesine dair kanunda yapılan değişikliklere ilişkin raporlar (6415 Sayılı Kanun)
a. Uluslararası Af Örgütü'nün Raporu: Terörle Mücadelenin Silahlanması | Türkiye sivil toplumu hedef almak için terörizmin finansmanı değerlendirmesinden faydalanıyor (34)

23. Rapor şu şekildedir:

6415 sayılı kanun 'terörizmin finansmanı' suçunu düzenlemektedir ve kanun gereğince terörizmin finansmanının engellenmesi için malvarlığının dondurulmasına karar verilebilir. Bu yasaya göre, 12 Nisan 1991 tarihli 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında terör suçu olarak kabul edilen fiiller için fon sağlanması ya da toplanması yasaktır. Uluslararası hukukta terörizmin tanımı konusunda bir görüş birliği bulunmamaktadır. Bu durum, devletlerin, çoğunlukla muğlak ve aşırı geniş olan kendi tanımlarını kabul etmeleri sonucunu doğurmuştur. Terörle mücadele yasalarındaki bu belirsizlik, tam olarak neyin 'terörizm' sayılacağı konusunda da bir kesinliğin olmamasına neden olmaktadır. BM Özel Raportörlerinin 26 Ağustos 2020 tarihinde Türkiye hükümetine gönderdikleri mektupta, Türkiye hukukunda "terörizmin" ölüm ya da ağır yaralamaya neden olacak spesifik kasıt gibi belli bir

suç filline göre değil, bir örgütün siyasi hedeflerine göre tanımlandığı belirtilmiştir. Aynı şekilde, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 2. maddesi, bir kişinin terör suçlusu olarak tanımlanması için devlete karşı spesifik ve açık bir şekilde listelenen zararlara neden olacak ciddi bir suç işlediğine dair bir gereklilik içermektedir. 3713 sayılı Kanun'un 3. ve 4. maddeleri Türk Ceza Kanunu uyarınca ceza verilebilecek muğlak terör suçlarını listelemektedir. "Terör örgütü propagandası yapma" suçunu düzenleyen Madde 7/2, propaganda ya da silahlı örgüte yardım suçlarının bir dernek mekânında işlenmesi durumunda dernek ve vakıflara da uygulanabilmektedir. Propaganda suçları bir derneğin ya da vakfın feshine gerekçe gösterilebilir. Türk Ceza Kanunu'nun 314. Maddesi (terör örgütü üyeliği), 220/6 Maddesi (üyeli olmamakla birlikte bir terör örgütü adına suç işlemek), ve 220/7 Maddesi (üyeli olmamakla birlikte bir terör örgütüne yardım etmek) gibi terör suçları ile ilgili hükümleri, kişileri rutin bir şekilde haklarında bu suçları işlediklerine dair açık ve ikna edici deliller bulunmaksızın yargılamak için kullanılmaktadır. Savcılar, ne tür eylemlerin silahlı bir gruba yardım suçlaması kapsamına gireceği, bu tür bir yardımın hangi durumlarda suç teşkil edebileceği ya da yasalara göre suç teşkil eden bir eylemin suçun planlanması ya da işlenmesi ile doğrudan doğruya bağlantılı olması gerektiği konusunda net kriterler ortaya koyamamaktadırlar. Çoğu vakada, savcılar, kişinin bir terör örgütüyle bağlantısını gösteren kanıtları ortaya koymadıkları gibi zanlının bir terör örgütüne yardım ve yataklık etme suçunu işlediğini kanıtlamak için de çabalamamaktadır. Aşağıdaki örneklerin de gösterdiği gibi son beş yılda, kişileri haklarında inandırıcı ve yeterli delil olmadan ve sadece bilinen ya da varsayılan siyasi düşüncelerinden dolayı geniş ve tanımlanmamış terör suçları

ile yargılamak ve mahkûm etmek rutin bir yargı pratiği haline gelmiştir.

24. Aynı Uluslararası Af Örgütü raporu, Türk makamları tarafından terörle mücadele yasalarının kötüye kullanılmasının, mağdurlar adına bir çözümü olmadığını da altını çizdi:

İnsan haklarının yasal olarak uygulanabilir olması ve etkin hukuk yollarına erişim için bağımsız ve tarafsız bir yargı esastır. Son yıllarda, Türkiye'de yargı üzerinde yürütmenin kontrolü ve siyasi etkileri ciddi şekilde arttı; bu da mahkemelerin asılsız iddianameleri rutin olarak kabul etmesine ve sivil toplum aktörlerini yalnızca hükümet politikalarını eleştirdikleri veya hükümetin siyasi muhalifleri olarak görüldükleri için yargılamamasına ve mahkûm etmesine yol açtı. Bu "kanıta gerek yok" olgusu, Türkiye yargısını zayıflatarak, anlamlı bir bağımsızlık kavramının artık yanılıcı olarak görüldüğü noktaya kadar getirdi. Hâkimler ve savcılar, hükümete karşı olduğu düşünülen kararlar aldıkları takdirde tayin edilme, görevden alınma veya disiplin soruşturması ve cezai soruşturmaya tabi tutulma riskleri taşıdıkları için sürekli olarak yersiz bir baskıyla karşı karşıya kalıyor. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen kararlarda ihlal sayısı bakımından Avrupa Konseyi bölgesinde ikinci sırada yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2020 yılında Türkiye ile ilgili 97 kararın 85'inde en az bir ihlal tespit etti ve 16 kararda 5. madde (kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı); 23 kararda 6. madde (adil yargılanma hakkı); 31 kararda 10. madde (ifade özgürlüğü); ve 11 kararda 11. madde (toplama ve örgütlenme özgürlüğü) ile ilgili olmak üzere birden fazla ihlal tespit edildi.

2016'daki darbe girişiminin ardından ilan edilen olağanüstü hal döneminde Türkiye'de usule dair güvenceler ve etkin iç hukuk yollarına erişim önemli ölçüde

kötüye gitti. Bunun sonucunda ne yazık ki uluslararası standartlara göre adil yargılanma hakkı zayıflatıldı. Masumiyet karinesi ilkesi ve etkin temyiz hakkı, cezai kovuşturmalarda ve yargısız ihraçlarda da rutin olarak ihlal edildi. Bu tür adil yargılanma ihlalleri, olağanüstü halin 2018'de sona ermesinin ardından olağanüstü hâl önlemlerinin birçoğunun sonradan olağan ceza hukukuna dahil edilmesi nedeniyle halen devam etmektedir. 2016-2018 olağanüstü hâl döneminde 1.300'den fazla dernek ve vakıf ile 180'den fazla medya kuruluşu, "terör" örgütleriyle belirsiz bağlantıları gerekçe gösterilerek, kararnamele kalıcı olarak kapatıldı. ... Bu tür kanun hükmünde kararnameler, yalnızca formalite olarak parlamenter veya yargısal denetime tabi gibi gösterildi. Anayasa Mahkemesi, olağanüstü hâl kapsamında çıkarılan kanun hükmünde kararnameleri incelemeye yetkili olmadığını iddia ederek, devletin yetki alanını aşan durumlarla ilgili başvuruları reddetti. Sendikacılar ve insan hakları alanında çalışan akademisyenler de dahil olmak üzere yaklaşık 130.000 kamu sektörü çalışanı, ilgili makamların "yasaklı gruplar(in)... parçası, onlarla bağlantılı veya iletişim halinde..." oldukları yönünde ortaya attıkları temellendirilmemiş iddialar nedeniyle görevlerinden ihraç edildi, kamu sektöründe çalışmaları ve hatta kendi mesleklerini icra etmeleri daimi olarak yasaklandı. İhraç kararları, suç isnadına ilişkin belirli kanıtları ya da ayrıntıları içermiyordu. Bunlar arasında, Türkiye yargı mensuplarının üçte birini oluşturan 4 binden fazla hâkim ve savcı, herhangi bir somut delil veya adil bir süreç olmaksızın "terör örgütleriyle" bağlantılı oldukları iddiasıyla KHK'lar üzerinden oluşturulan basitleştirilmiş usullerle görevden alındılar. Bu da masumiyet karinesi ilkesi ve adil yargılanma hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliği haklarının yanı sıra çalışma ve dolaşım özgürlüğü haklarını da

kapsayan bir dizi insan hakkının ihlaline yol açtı.

İki yıllık olağanüstü hâl sürecinde, terörle mücadele adına olağanüstü hâl yetkilerinin kullanılması; yasal ve idari tedbirler ve güvenlik tedbirleri üzerinden savunma ve adil yargılanma haklarının sınırlandırılmasını da kapsayan uygulamalar aracılığıyla insan haklarından yararlanmayı ve ceza adalet sisteminin işleyişini olumsuz etkiledi. Yukarıda belirtildiği gibi, bu tedbirler, olağanüstü hal sona erdikten sonra, onları olağan hukuka dahil eden 7145 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi nedeniyle uygulanmaya devam etti. Sonuç olarak, Türkiye yetkilileri, sivil toplum aktörlerini ve muhalif olarak gördükleri hakimler ve işçiler de dahil diğer kişileri hedef almak için kendilerine devamlı olarak kullandıkları çok geniş bir yetkiler dizisini bahsetti ve istisnai tedbirlerin kullanımını "normalleştirdi". 2017 yılında Türkiye Anayasası'nda yapılan değişiklikler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumunda ve üyelerinin atanma usulünde değişiklikleri içeriyordu. Bu değişiklikler, yürütmenin HSK üzerinde siyasi etki uygulama gücünü artırarak yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını daha da aşındırdı. Bağımsız bir yargının olmaması, hükümetin 7262 sayılı Kanun kapsamındaki eylemlerinden kaynaklanan insan hakları ihlallerine itiraz etmek ve etkin çözüm talebinde bulunmak isteyen kâr amacı gütmeyen kuruluşlara çok sınırlı bir başvuru hakkı tanımaktadır.

25. Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye hakkında açıkladığı sonuçlar gerçeği yansıtmaktadır. Malvarlığını dondurma kararlarını inceleme yetkisine sahip olan Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi, bu çalışmaya konu olan Nisan ve Aralık 2021 tarihli kararları, 9 Nisan 2021 (35) ve 29 Aralık 2021 (36) tarihlerinde onaylamıştır. 1100'den fazla kişinin haklarının değer-

lendirildiği mahkemenin gerekçeli kararını açıklayan bölümler, esas olarak yasal hükümlere atıfta bulunulan yaklaşık bir buçuk sayfadan oluşuyor. Karara yapılan itirazlar, Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden, yarım sayfalık bir kararla reddedildi. (37) Kişilerin temyiz haklarını kullanabilmeleri için dava dosyalarının bir nüshasını alma talepleri de Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedildi.

b. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı'nın (TUSEV) raporu

26. Şubat 2021 tarihli rapor, Türkiye'nin terörle mücadele finansmanı politikalarına ilişkin uygulamasının orantılı olmadığı ve meşru sivil faaliyetleri aksattığı ve dolayısıyla FATF tavsiyelerini ihlal ettiği sonucuna varmıştır. (38)

VIII. Terörle mücadele yasalarına ilişkin uluslararası yasal çerçeve

27. Terörizm, Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın temel değerlerine (insan haklarına saygı, hukuk kuralı, sivilleri koruyan savaş kuralları, insanlar ve milletler arasında hoşgörü ve çatışmaların barışçıl çözümü) zarar verir. (39) Güvenlik aygıtları ne kadar güçlü olursa olsun, söz konusu terörse, tarih, hiçbir ülkenin tamamen güvende olmadığını ispatlamıştır. Bu nedenle terörle mücadelede uluslararası işbirliği gereklidir, ancak, terörizm' terimi için üzerinde anlaşmaya varılmış herhangi bir uluslararası tanımın olmaması bu işbirliğini etkisiz kılmaktadır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği çeşitli girişimlerde bulunmalarına rağmen, "terörizm" teriminin tanımı için evrensel bir uzlaşmaya varmada başarısız olmuşlardır.

Birleşmiş Milletler'in terörizmi tanımlama girişimleri

28. 1999 tarihli Terörizmin Finans-

manının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme, terörizmi "eylemin amacı, doğası veya bağlamı gereği, bir halkı korkutmak veya bir hükümeti veya uluslararası bir kuruluşu herhangi bir eylemi yapmaya veya yapmaktan kaçınmaya zorlamak olduğunda, bir sivilin veya bir çatışmada aktif olarak yer almayan herhangi bir kişinin ölümüne veya ciddi şekilde yaralanmasına neden olan herhangi bir eylem" olarak tanımlamaktadır.

29. 2004 tarihli Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı bu tanımı detaylandırarak, terör eylemlerini, "ölüm veya ciddi bedensel yaralanmaya neden olmak amacıyla yapılan sivilere karşı suç eylemleri dâhil olmak üzere, bir devleti kışkırtmak amacıyla rehin alma veya rehin alma genel kamuoyunda veya bir grup kişi veya belirli kişilerdeki terör, bir nüfusu sindirmek veya bir Hükümeti veya uluslararası bir örgütü herhangi bir eylemi yapmaya veya yapmaktan kaçınmaya zorlamak" olarak tanımlamıştır. (40) BM Genel Kurulu, bu tanımı Ocak 2006'da (Karar 60/43) yeniden teyit ederek, terör eylemleri için "Siyasi amaçlarla, kamuoyunda, bir grupta veya belirli kişilerde terörü kışkırtmak için tasarlanmış veya hesaplanmış suç eylemleri." (41) demiştir.

Avrupa Birliği 'nin terörizmi tanımlama girişimleri

30. 1977 tarihli Terörizmin Önlenmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesinde terörizmin bir tanımı yoktur. Bu eksikliği gidermek için, Avrupa Birliği Konseyinin 13 Haziran 2002 tarihli Çerçeve Kararı terör suçunun tanımına ilişkin bir kılavuz sundu. (42) Çerçeve Kararın 1. Maddesi'ne göre, terör suçları, niteliği veya bağlamı itibarıyla bir ülkeye veya uluslararası bir kuruluşa ciddi şekilde zarar verebilecek ve aşağıdaki amaçlarla işlenen ulusal hukuk kapsamındaki

suçlardır: Bir devlete veya uluslararası örgüte ciddi bir zarar verme, -toplumu ciddi şekilde korkutma veya, -bir devlet yönetimini veya uluslararası örgütü bir eylemi yapmaya veya yapmamaya zorlama, veya - bir devletin veya uluslararası örgütün temel siyasi, anayasal, ekonomik ve sosyal yapısını esaslı şekilde bozmaya veya ortadan kaldırma amacı güden, "(a) Öldürme, (b) Kişinin beden bütünlüğüne yönelik saldırı, (c) Kaçırma ve rehin alma, (d) Bir devlete veya kamu malına, ulaşım sistemine, dijital ve haberleşme sistemleri de dâhil olmak üzere altyapı sistemlerine, kıta sahanlığında bulunan sabit platformlara, kamuya açık yerlere veya özel mülkiyete, hayat kaybı veya ağır ekonomik zarar verebilecek nitelikte ciddi zarar verme, (e) Hava aracı, gemi ve diğer kamu ve özel taşıma araçlarına el koyma, (f) Silah, patlayıcı, nükleer, biyolojik veya kimyasal silah üretme, zilyetliğinde bulundurma, satın alma ile biyolojik ve kimyasal silahlar ile ilgili araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunma, (g) İnsan hayatına zarar verecek şekilde tehlikeli madde kullanmak veya yangın, sel veya patlamaya yol açma, (h) Su, enerji ve diğer doğal kaynaklarına insan hayatını tehlikeye atacak şekilde müdahale etme, (i) Yukarıdaki eylemlerden birini gerçekleştirme tehdidinde bulunma".

Avrupa Konseyi

31. Avrupa Konseyi'nin 2005 tarihli Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi'ne göre, "Terör eylemleri, nitelikleri veya bağlamları gereği, bir nüfusu ciddi şekilde korkutmak veya bir hükümeti veya uluslararası bir kuruluşu herhangi bir eylemi gerçekleştirmeye veya yapmaktan kaçındırmayı veya ülkenin ya da uluslararası bir kuruluşun temel siyasi, anayasal, ekonomik veya sosyal yapılarını ciddi şekilde istikrarsızlaştırmayı veya yok etmeyi amaçlamaktadır." (43)

İnsan hak ve özgürlüklerinin gözetilmesi terörle mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır.

32. Terör eylemleri, insan hak ve özgürlükleri ihlalini beraberinde getirir. Terör eylemleri "insan haklarını, temel özgürlükleri ve demokrasiyi [...] yok etmeyi amaçlar[...] çoğulcu sivil toplumu zayıflatır ve devletlerin ekonomik ve sosyal kalkınması üzerinde olumsuz sonuçlara sahiptir". (44) Terör eylemleri "her yerde masum yaşamları ve insan onurunu ve güvenliğini tehlikeye sokar, tüm devletlerin sosyal ve ekonomik gelişimini tehdit eder ve küresel istikrar ve refahı baltalar." (45)

33. Devletler, yetkileri altındaki bireyleri terör eylemlerinden korumakla yükümlüdür. Devletler, terör eylemlerini suç saymak ve önlemek ve bu tür eylemlerden sorumlu olanları adalete teslim etmekle yükümlüdür. Ancak, devletler bunu yasalara uyarak ve insan haklarına saygı duyarak yapmalıdır. BM Genel Kurulu, terörle mücadele tedbirlerinde, insan haklarına saygının esas alınması gerektiğini ciddiyle yeniden onaylayarak, etkili terörle mücadele tedbirlerinin ve insan haklarının korunmasının birbiriyle çelişen hedefler olmadığını, tamamlayıcı ve birbirini güçlendirdiğini belirtmiştir. (46, 47) 60/288 sayılı Genel Kurul Kararı ile kabul edilen Birleşmiş Milletler Küresel Terörle Mücadele Stratejisi'nde, herkes için insan haklarına saygı gösterilmesini sağlayacak önlemler ortaya konmuş ve hukukun üstünlüğü, terörle mücadelenin dört temel direğinden biri olarak belirlenmiştir. (48)

'Hukuksuz ceza olmaz' ilkesi, hukukun kalitesi ve öngörülebilirlik

34. İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin (İHEB) 11. Maddesi, (49) Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin (ICCPR) 15. Maddesi, (50) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ise 7.

Maddesinde öngörülen 'hukuksuz ceza olmaz' ilkesi, devletlerin terör ve terör ile ilgili eylemleri suç sayarken ve kovuştururken uyması gereken insan haklarından biridir. Bir eylemin suç teşkil edeceğini öngörmek, kanunilik ilkesine saygı duyulduğu anlamına gelmez. Söz konusu yasa, ulusal mahkemeler tarafından keyfiliği önlemek adına hem erişilebilir hem de öngörülebilir ve de bireylerin ona uygun olarak hareket edebilmeleri için yeterince açık olması gerekir. (51) Keyfi kovuşturmalara, mahkûmiyetlere ve cezalara karşı etkili bir koruma sağlamak için, cezai yaptırım uygulayan kanunlar, yasaklanan davranışı "adil" olacak şekilde yazmalıdır. (52, 53, 54) "Hukuk" kavramı, "erişilebilirlik ve öngörülebilirlik de dâhil olmak üzere niteliksel gereklilikler" anlamına gelir. Buna göre, suçlar ve ilgili cezalar kanunda açıkça tanımlanmalıdır. Birey, ilgili hükmün lafzından ve gerekirse mahkemelerin yorumlarından da yararlanarak ya da uygun yasal tavsiye yoluyla, koşullara göre makul bir dereceye kadar hangi eylemlerin ve ihmallerin onu cezai sorumlu kılacağını bildiği zaman bu gereklilik karşılanıyor.55 İkinci olarak, yasanın yargısal gelişiminin olduğu yerde, herhangi bir değişiklik öngörülebilir olmalıdır. (56)

35. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, BM İnsan Hakları Komitesi, Terörle Mücadelede İnsan Hakları Özel Raportörü ve İnsan Hakları Yüksek Komiseri, birçok devletin terörle mücadele mevzuatının erişilebilirlik ve öngörülebilirlik gereksinimlerini karşılamadığı konusundaki endişelerini sıklıkla dile getiriyor. Örneğin, üye devletlerin terörle mücadele mevzuatını incelerken şu eleştirileri dile getirmişlerdir:

- "Terörizm ve terör eyleminin özellikle geniş tanımlarında eksiklik; ... Taraf Devlet, terörizmle ve bunun ciddi sonuçlarıyla eşitlenebilecek suçlarla sınırlı, daha dar bir terör suçları tanımı benimsemelidir." (57)
- "Belli belirsiz tanımlanmış [terör

örgütleriyle] işbirliği suçunun, herhangi bir şiddet eylemiyle ilgisi olmayan davranışları kapsayacak şekilde genişletilme riski vardır" ve "terör suçlarıyla ilgili bazı hükümlerin ... Ceza Kanunu'ndaki muğlaklığı ,kaygan bir zemin', yani terörizm kavramının, genel nüfusa karşı ciddi şiddet eylemlerine denk gelmeyen ve bunlarla yeterli bağlantısı olmayan eylemlere kademeli olarak genişlemesi riskini taşır." (58)

• "terörizm kavramının, genel nüfusun üyelerine karşı ciddi şiddet eylemlerine denk gelmeyen ve bunlarla yeterli bağlantısı olmayan eylemlere kademeli olarak genişlemesi riskini taşır." (59)

36. Örf ve adet hukukunda, ceza kanunlarının öngörülebilirliğinin gözetilmesi gerekliliğini sağlamak için "belirsizliği geçersiz kılma" doktrini oluşturulmuştur. Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi şunları söyler: "Yasaklamaları açıkça tanımlanmamışsa, bir yasanın belirsizlik nedeniyle geçersiz olması yasal sürecin temel bir ilkesidir. Belirsiz yasalar bazı önemli değerlerin önüne geçer. İlk olarak, insanın yasal ve yasadışı davranış arasında karar vermekte özgür olduğunu varsaydığımız için, yasalar sıradan zekaya sahip kişiye, buna göre hareket edebilmesi için neyin yasak olduğunu bilme konusunda fırsat vermeli. Belirsiz yasalar, adil uyarı vermeyerek masumları tuzağa düşürebilir. İkinci olarak, eğer keyfi ve ayrımcı uygulama engellenecekse, kanunlar onları uygulayanlar için açık standartlar sağlamalıdır. Belirsiz bir yasa, keyfi ve ayrımcı uygulamanın beraberindeki tehlikeleri birlikte, geçici ve öznel bir temelde karar almaları için temel politika meselelerini polis memurlarına, yargıçlara ve jüriye kabul edilemez bir şekilde devreder."

37. Terörizm için evrensel bir tanımın olmaması, terörist olmayanları ve hatta yasal faaliyetleri engellemek için "ter-

örizm" teriminin siyasallaştırılmasını ve kötüye kullanılmasını kolaylaştırır. Bazı yasaların çok muğlak ve aşırı geniş terörle mücadele mevzuatı vardır. Devletler, terörle mücadele yasalarını kötüye kullanarak, hatta bazı durumlarda silah haline getirerek bireylerin hak ve özgürlüklerini ihlal etmektedir. Terörün belirsiz ve aşırı geniş tanımları, kanunsuz ceza olmaz ve geriye dönük ceza yasağı ilkelerini ihlal eder. Bu sorunlar, Türkiye'nin terörle mücadele hükümleri için de geçerlidir.

IX. Terörle mücadele yasalarının Türk hükümeti tarafından kötüye kullanılması

38. 2014 yılında AKP hükümeti Gülen Hareketi'ne karşı bir baskı kampanyası başlattı. Bu kampanya başladığından beri Türk savcılar, Gülen Hareketi'ne ve hükümeti eleştiren diğer kişilere yönelik, terörle mücadele hükümlerini kötüye kullanmaya başladılar. Türkiye Adalet Bakanlığı istatistiklerine göre, Cumhuriyet savcılar tarafından TCK'nin 314. maddesinin kullanımında sürekli bir artış oldu; TCK'nin 314. maddesi kapsamında 2013 yılında 8.416, 2017 yılında 146.731, 2018'de 115.753, 2019'da 54.464 ve 2020'de 33.885 suç duyurusunda bulunuldu. Bu istatistikler, Türk savcılarının 2013-2020 yılları arasında TCK'nin 314. maddesi kapsamında toplamda 420.000'den fazla suçlamada bulunduğunu ve 2016-2020 yılları arasında aynı madde kapsamında 265.000'den fazla kişinin mahkûm edildiğini vurgulamaktadır. (60)

2021 istatistikleri henüz yayınlanmadı. 20 Şubat 2021'de İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Gülen Hareketi ile bağlantılı oldukları gerekçesiyle silahlı terör örgütüne üye oldukları iddiasıyla 622.646 kişinin adli soruşturmaya tabi tutulduğunu ve bunlardan 301.932'sinin gözaltına alındığını bildirdi. (61) Sonuç olarak, Avrupa Konseyi'nin bir raporuna göre, Türkiye,

terörle bağlantılı suçlardan hüküm alan en fazla mahkûm sayısına sahip olup, Avrupa Konseyi üyesi ülkelerde terörden hüküm giyen mahkûmların %95'inden fazlası Türk hapishanelerinde bulunmaktadır. (62, 63)

39. AİHM, Demirtaş davasında Türkiye'nin terörle mücadele hükmünün ,öngörülebilir' olmadığına ve dolayısıyla Sözleşme'yi ihlal ettiğine karar vermiştir. (64)

40. 2016 darbe girişiminden sonra, ülke genelindeki savcılar ve mahkemeler, bir kişinin Gülen Hareketi üyesi ve dolayısıyla ,terörist' olup olmadığını belirlemek için bir değişkenler listesi benimsemiştir. Bu değişkenler genellikle şu şekildedir:

- (i) Bank Asya'ya para yatırma;
- (ii) Bylock uygulamasını indirme ya da kullanma;
- (iii) Sosyal medya ve ziyaret edilen web sitelerinin analizi;
- (iv) Gülen Hareketi ile bağlantıları olduğu iddia edilen Kimse Yok Mu gibi yardım kuruluşlarına yapılan bağışlar;
- (v) Gülen Hareketi ile bağlantısı olduğu iddiasıyla olağanüstü hal kapsamında kapatılan okul, üniversite ve yurtlarda ikamet veya öğrenci olmak veya çocuklarını bu eğitim kurumlarına göndermek;
- (vi) Gülen Hareketi ile bağlantılı süreli yayınlara abonelik;

AKP hükümetini eleştiren yedi televizyon kanalının yayını durdurma kararının bir sonucu olarak uydu televizyon sağlayıcısı DIGITURK'e olan aboneliklerin iptal edilmesi; Gülen Hareketi bağlantıları olduğu iddiasıyla olağanüstü hal kapsamında feshedilen/ele geçirilen şirketlerde hissedar olmak; Gülen Hareketi bağlantıları olduğu iddiasıyla olağanüstü hal kapsamında kapatılan/dağıtılan/ele geçirilen bir sendika, dernek, vakıf veya şirketin yöneticisi, çalışanı veya üyesi olmak.

41. Bu noktada, yukarıda açıklanan türde faaliyetleri yürütenlerin hepsinin, esas itibarıyla yasal olan ve devlet lisansları veya yetkilendirmesi altında faaliyet gösteren kuruluşlar olduğunu belirtmekte fayda var: televizyon kanalları, İçişleri Bakanlığı veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yetki ve denetimi altında faaliyet gösteren Bank Asya (65, 66), Kimse Yok Mu (67), okullar (68), üniversiteler (69) ve dernekler. (70)

Ayrıca, bu kuruluşların çoğuna vergi muafiyeti (71), kamu yararına çalışan dernek (72), devlet sübvansiyonu veya üstün bir kamu hizmeti ödülü gibi özel unvanlar ve ayrıcalıklar verilmişti. (73) Başka bir deyişle, bunların hepsi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) tarafından korunan haklar kapsamındaki yasal faaliyetlerdi.

42. İkincil Sonuç:

- a) Gülen Hareketi'nin BM, AB veya Türkiye dışında hiçbir ülkede terör örgütü olarak tanımlanmamış olması; ve
- b) Türkiye'nin bir kişiyi terörist ilan etmek için kullandığı değişkenler, terörle mücadele için BM, AB ve Avrupa Konseyi tarafından oluşturulan yasal çerçeveye ve herhangi bir uluslararası anlaşma veya hüküm ile hiçbir şekilde uyuşmamaktadır.

X. FATF standartlarının istenmeyen sonuçları

43. FATF tarafından Ekim 2021'de yayınlanan bir özette (74), FATF, ortaya koyduğu standartların masum olan gerçek ve tüzel kişiler aleyhine istenmeyen sonuçlar doğurduğunu itiraf etti. FATF'ye göre, istenmeyen sonuçların temaları başlıca şunlardır: (1) Riskten arındırma; (2) Finansal Dışlama; (3) İnsan Haklarının Kısıtlanması; ve (4) Kâr amacı gütmeyen kuruluşların gereksiz yere hedeflenmesi. Konumuzla en alakalı oldukları için bunlardan ilk üçünü ele alacağız. (75)

Riskten arındırma

FATF'nin risk temelli yaklaşımı doğrultusunda, riski yönetmekten ziyade önlemek için, müşteriler veya müşteri kategorileri ile iş ilişkilerini sonlandıran veya kısıtlayan finansal kuruluşlar olgusudur. (76)

Finansal Dışlama

FATF Standartlarının yanlış uygulanması ve özellikle risk temelli yaklaşımın merkezinde yer alan orantılılığın kullanılmaması, finansal dışlanmaya yol açabilecek veya bu durumu artırabilecektir. FATF, finansal dışlanmaya katkıda bulunan iki ana faktör olduğunu belirtmektedir. Birincisi, FATF Standartlarının yanlış uygulanmasına yol açan ülke veya özel sektör düzeyinde uygulama sorunları ve özellikle risk temelli yaklaşımın merkezinde yer alan orantılılığın kullanılmaması. İkinci olarak, FATF ve diğer faaliyetler, mali dışlanmanın etkisini anlamak için yetkilileri, özel sektörü ve değerlendirme ekiplerini yeterince teşvik etmemektedir. FATF Standartları öncelikle yüksek riskli durumlara odaklandığı için, yüksek riskli durumlarda gelişmiş önlemler zorunludur. Düşük riskli durumlarda ise basitleştirilmiş önlemler isteğe bağlıdır. (77)

İnsan Haklarının Kısıtlanması

FATF ayrıca, standartlarının yanlış uygulanmasıyla alakalı örnekler hakkında bilgilendirildiğini de söyledi... FATF'e göre, FATF Standartlarının yanlış uygulanmasının, aşağıdakiler de dâhil olmak üzere, yasal süreci ve usul haklarını etkileyebileceği birkaç durum var:

- orantısız yaptırımlar da dahil olmak üzere, önleyici tedbirlerin hatalı uygulanmasına yol açabilecek yasal terörle mücadele finansmanı çerçevelerinde aşırı geniş veya belirsiz suçlar;
- masumiyet karinesi ve kişinin mahkeme tarafından korunma hakkı gibi terörün finansmanı ve kara para aklama suçlarının soruşturulması ve kovuşturulmasına ilişkin konular; ve
- inceleme, atamalara itiraz etme ve temel harcama hakları da dahil olmak üzere malvarlıkların dondurulmasına ilişkin yasal süreç ve usul sorunlarıyla ilgili Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının ve FATF Standartlarının yanlış uygulanması. (78)

XI. Sonuç

44. Bu çalışmadan aşağıdaki sonuçlar çıkarılabilir.

i. FATF standartları, devletlerin, dünyayı daha güvenli hale getirmeye yardımcı olan terörle mücadele finansmanı ve kara para aklama standartlarına uygunluğunu kontrol etmenin bir yolu olarak önemlidir; ancak, FATF'nin kabul ettiği gibi, terörle mücadele finansmanı ve kara para aklama standartları, siyasi amaçlarla kasıtlı olarak kötüye kullanılmaya eğilimlidir ve istenmeyen sonuçlara da yol açabilir.

ii. Kara para aklamanın evrensel olarak bir tanımı olmasına rağmen, terörizm ve terörizmin finansmanı gibi bağlantılı suçların evrensel bir tanımı yoktur. Bu durum, bu tür suçların siyasi muhaliflere ve sivil toplum aktörlerine zulmetmek için kullanılabilmesine dair bir tehdit oluşturmaktadır. Bu tehdit, suç kapsamının dışında, Türkiye'deki şema gibi bireylerin terörist olarak listelenmesine kadar uzanıyor. Bireylere, haklarını aramak için çok az fırsat bırakıyor ve yurtdışındaki yaşamları üzerinde ciddi etkileri olabiliyor.

iii. Yukarıdaki nedenlerden dolayı, devletlerden gerektiği gibi istenen FATF standartları, mülteci olarak kaçanlar da dahil, bireylerin özgürlüğünü kısıtlamak için kullanılabilir. FATF, standartlarının "başka bir motivasyonla mazeret

olarak" kötüye kullanılabileceğini kabul eder". (79)

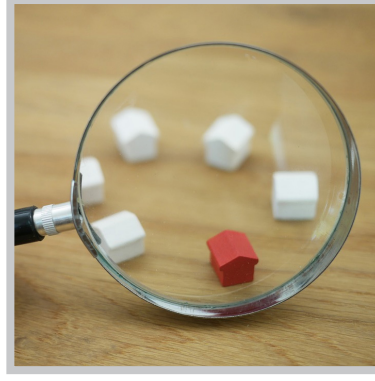
iv. FATF standartlarının bu şekilde kötüye kullanılması sadece kişisel haklar üzerinde ciddi zararlara sebep olmuyor. Siyasi muhaliflerine zulmetmek için geniş tedbirler kullanan devletler, terörizmi ve terörün finansmanını önlemek için hedeflenen tedbirleri öngörüldüğü gibi almıyor ve bu devletlerde bu eylemlerden korunmada bir güvenlik zaafı oluşuyor. Böylece, FATF standartları, FATF tarafından amaçlananın tam tersi bir etkiye sahip olabiliyor.

v. FATF, yalnızca siyasi nedenlerle muğlak terörle mücadele hükümleri altında faaliyet gösterenleri korumak için değil, aynı zamanda standartlarının, temel amaçları olan terörizmi ve terörün finansmanını önlemeyi sağlamak için de önlemler almalıdır.

vi. Türkiye'nin terörle mücadele tedbirlerini kötüye kullanması, yukarıda belirtildiği gibi detaylarla belgelenmiştir.

vii. Gülen Hareketi, Türkiye dışında hiçbir ülke tarafından terör örgütü olarak tanımlanmamıştır ve Türkiye'nin tanımını doğrulayacak hiçbir kanıt yoktur.

viii. Türk hükümetinin bir kişinin Gülen Hareketi üyeliğini belirlemek için kullandığı değişkenler, BM, AB ve Avrupa Konseyi'nin ortaya koyduğu

yasal çerçeveye girmemekte, tam tersine İHEB, ICCPR ve AİHM tarafından korunan hak ve özgürlükler temel ilkelerini ihlal etmektedir. AİHM, Türkiye'nin terörle mücadele hükmünün 'öngörülebilir' olmadığına ve dolayısıyla Sözleşme'yi ihlal ettiğine karar vermiştir. (80)

ix. Türk hükümeti, terörün finansmanı ile mücadele konusundaki uluslararası işbirliğini uluslararası bir baskı aracına çevirerek kötüye kullanmaktadır.

x. Türk hükümeti, yurtdışında yaşayan muhalifleri hedef almak için uluslararası finans kurumları ve finansal veri işleme şirketleri üzerindeki etkisini kötüye kullanmaktadır.

XII. Öneriler

45. FATF'ye, FATF tarzı bölgesel kuruluşlara, ulusal mali yönetim yetkililerine ve mali düzenleyicilere:

i. Şiddetli aşırıcılığı önlemede ve mücadele etmede, insan hakları savunucuları ve sivil toplum aktörlerinin oynadığı kilit rolü tam ve açık bir şekilde kabul etmeli,

ii. FATF önlemlerinin siyasi bir zulüm aracı olarak kullanılmaması gerektiğine dair net bir beyanda bulunulmalı,

iii. İnsan hakları savunucularını, insan hakları STK'larını ve baroları genel eylemlere ortak olarak dahil etmeli, ulusal düzeyde bu tür katılımcı bir yaklaşımı

teşvik etmeli ve halka danışma yükümlülüğünü kabul etmeli,

iv. Devletlerin FATF standartlarına ve insan haklarına uymaları konusunda BM'nin evrensel periyodik incelemeleri gibi periyodik izleme döngüsü başlatılmalı,

v. Terörün finansmanı ve kara para aklama ile mücadele araçlarını art niyetle kötüye kullanan devletleri adlandırmak ve kınamak için bir "istismar edenler listesi" başlatılmalı;

vi. Hukukun kalitesi ilkesine ilişkin AİHM içtihatları kapsamında devletlerin mevzuatları ve yasal hükümleri gözden geçirilmeli,

vii. Uygunlukları değerlendirirken, ilgili devletlere ilişkin AİHM kararı ile BM insan hakları organlarının görüş ve raporları dikkate alınmalı,

viii. Devletlerin yukarıdaki maddelere uyumuna ilişkin düzenli incelemeler yapmak için, insan hakları grupları ve uluslararası kuruluşlarla birlikte çalışılmalı,

ix. Finansal kurumlara finansal katılımın temel bir hak olduğu hatırlatılmalı,

x. Finansal kurumlara ve finansal veri işleyici şirketlere, a) FATF'nin Gri Listesine alınmış, veya b) uluslararası mahkemelerin veya insan hakları organlarının insan haklarını ve özgürlüklerini ihlal ettiğini veya belirsiz ve kötü niyetli terörle mücadele veya Kara Para Aklamayı Önleme

hükümlerinin var olduğunu tespit ettiği veya bildirdiği devletler söz konusu olduğunda, şahıslarla ilgili tanımlamaların son derece dikkatli bir şekilde ele alınması gerektiği hatırlatılmalı,

xi. Finansal kurumlara ve finansal veri işleyici şirketlere, gazeteciler ve diğer insan hakları savunucuları ve siyasi mülteciler ile ilgili atamalarda son derece dikkatli davranılması gerektiği hatırlatılmalı,

xii. Tedbirlere maruz kalanların günlük yaşamları, siyasi güdümlü konulardan dolayı kesintiye uğratılmamalı.

46. Hükümetlere:

i. Ulusötesi baskının faydalarını azaltmak için yasa çıkarılmalı,

ii. Terörle mücadele yasalarının ve araçlarının kötüye kullanılması nedeniyle zulme uğrayan bireylere tazminat ödemesi için yasa çıkarılmalı,

iii. Ulusötesi baskı araçları kullanarak, sürgünde yaşayanlara karşı ağır insan hakları ihlallerinden sorumlu olan kişiler için ulusötesi baskıya girmenin maliyeti artırılmalı ve yaptırımlar kullanılmalı,

iv. Finansal kurumların ve finansal veri işleyen şirketlerin daha fazla şeffaflığa sahip olmaları, temel hak ve özgürlüklere ve özellikle masumiyet karinesine uymaları zorunlu kılınmalı,

v. Çok uluslu finans kurumlarının ve finansal veri işleyen şirketlerin, özellikle Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü ve BM'ninkiler olmak üzere, iş ve insan hakları yönergelerine uyması zorunlu kılınmalı,

vi. Finansal kurumlara ve finansal veri işleyici şirketlere, a) FATF'nin Gri Listesine alınmış, veya b) uluslararası mahkemelerin veya insan hakları organlarının insan haklarını ve özgürlüklerini ihlal ettiğini veya belirsiz ve kötü niyetli terörle mücadele veya Kara Para Aklamayı Önleme hükümlerinin var olduğunu tespit ettiği veya bildirdiği devletler söz konusu olduğunda, verilerle ilgili olarak insan haklarına ilişkin durum tespiti süreçlerinin yürütülmesi zorunlu kılınmalı:

vii. Finansal kurumlara, bir ülke tarafından alınan bir önlemin veya haber makalelerinin kesin suçluluk kanıtı olarak değerlendirilemeyeceğini anlatmak için eğitimler düzenlenmeli.

1) <https://peacejustice.eu/report-witch-hunts-judicial-club-platform-unity-judiciary/>

2) Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/icisleri-bakani-soylu-garaya-giden-hdpli-vekili-acikladi/2151784>

3) Terörle Mücadele Hükümlerinin Türkiye tarafından kötüye kullanımı artıyor (2013-2020) <https://arrestedlawyers.org/2021/06/10/abuse-of-the-anti-terrorism-laws-by-turkey-is-steadily-increasing/>

4) Selahattin Demirtaş v. Türkiye (No. 2), Başvuru no. 14305/17, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-207173>

5) Türkiye'de Mülkiyet Haklarının Erozyonu (27 Nisan 2020). SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3586084>

6) Ibid.

7) https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-02/Complete_FH_TransnationalRepressionReport2021_rev020221.pdf

8) Ibid, <https://www.foreignaffairs.com/articles/turkey/2018-01-29/remarkable-scale-turkeys-global-purge>

9) <https://www.aa.com.tr/tr/15-temmuz-darbe-girisimi/firari-fetoculer-icin-109-ulkeyle-iade-trafigi-yurutuldu/2303943>

GAZETECİLERİN MÜLKÜNE EL KOYMA UYGULAMASI

19

- 10) <https://arrestedlawyers.files.wordpress.com/2020/02/extension-to-turkey-one-way-ticket-to-torture-unfair-trial.pdf>
- 11) <https://www.turkishminute.com/2022/04/13/ion-out-of-sight-not-out-of-reach/>
- 12) <https://www.hurriyetdailynews.com/interpol-rejects-turkeys-773-red-notice-requests-on-feto-official-165277>
- 13) <https://kronos35.news/tr/interpol-daire-baskani-sevgel-kirmizi-bulten-taleplerimiz-feto-teror-orgutu-olarak-gorulmedi-gi-icin-red-dediliyor/>
- 14) https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-02/FH_TransnationalRepressionReport2021_rev020221_CaseStudy_Turkey.pdf
- 15) FATF, kara para aklamayla mücadeleyle yönelik politikalar geliştirmek üzere G7'nin girişimiyle 1989 yılında kurulan uluslararası bir kuruluştur. 2001 yılında, yetkisi terör finansmanını da içerecek şekilde genişletildi.
- <https://www.fatf-gafi.org/about/historyofthefatf/>
- 16) 6415 Sayılı Kanun 16.02.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 17) <https://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-turkey-2019.html>
- 18) <https://stockholmcf.org/turkey-freezes-assets-of-377-people-organizations-on-terror-charges/>
- 19) <https://www.reuters.com/business/finance/watch-dog-grey-lists-turkey-threat-investment-2021-10-21/>
- 20) <https://www.reuters.com/markets/europe/turkey-freezes-assets-770-individuals-us-based-foundation-2021-12-24/>
- 21) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/12/20211224-16.pdf>
- 22) <https://internationaljournalists.org/journalist-basri-dogan-received-the-royal-order-of-the-netherlands/>
- 23) <https://dekanntekening.nl/>
- 24) <https://www.indexoncensorship.org/2018/02/turkey-report-stayed-one-step-ahead-of-crackdown/>
- 25) <https://www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/press-releases/article/sweden-exiled-turkish-journalist-attacked-in-stockholm.html>
- <https://cpj.org/2020/09/exiled-turkish-journalist-abdullah-bozkurt-attacked-in-stockholm/>
- Bozkurt Gazetecileri Koruma Cemiyeti'ne verdiği demeçte, "Saldırıda bir hedef gözetildiğini ve bu saldırının sürgündeki Türk gazetecilere yönelik yıldırma kampanyasının bir parçası olduğunu düşünüyorum. Bu saldırıda verilen açık mesajın da Türk hükümetine karşı konuşmayı bırakın şeklinde olduğunu düşünüyorum" ifadelerini kullandı. Nordic Monitor, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik eleştirel yazılar ile Türk diplomat ve istihbarat ajanlarının suistimallerine ilişkin haberlere yer veriyordu.
- 26) <https://nordicmonitor.com/2021/12/swedish-supreme-court-rejects-turkeys-request/>
- 27) <https://cpj.org/2016/12/turkey-crackdown-chronicle-week-of-December-18/>
- 28) Türkiye'de Mülkiyet Haklarının Erozyonu (27 Nisan 2020). SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3586084>
- 29) https://www.tbb.org.tr/en/Content/Upload/Dokuman/189/Banks_in_Turkey_2020.pdf
- 30) <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/EN/TCM-B+EN/Main+Menu/Core+Functions/Payment+Services/Payment+Institutions>
- 31) <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/EN/TCM-B+EN/Main+Menu/Core+Functions/Payment+Services/Electronic+Money+Institutions>
- 32) <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/EN/TCM-B+EN/Main+Menu/Core+Functions/Payment+Services/Payment+Services+Overview>
- 33) <https://www.welt.de/wirtschaft/article238072823/Deutsche-Bank-kuendigt-Konten-von-Erdogan-Gegnern-in-Deutschland.html>
- 34) Terörle Mücadeleyi Silahlandırmak: Türkiye Terörizminin Finansmanı Değerlendirmesini Sivil Toplumu Hedef Almak İçin Kullanıyor <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/07/EUR4442692021ENGLISH.pdf>
- 35) Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 2021/102, 09.04.2021
- 36) Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 2021/355, 29.12.2021
- 37) Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesi, 2021/239, 20.04.2021
- 38) Mali Eylem Görev Gücü Tavsiyelerinin Uygulanması Ve Türkiye'de Sivil Toplama Etiklerinin İncelenmesi, https://www.tusev.org.tr/userfiles/images/MaliEylemGorevGucuSivilToplumu_26022021.pdf
- 39) Daha güvenli bir dünya. Ortak sorumluluğumuz: Tehditler, Zorluklar ve Değişim Üzerine Üst Düzey Panel Raporu (Parag,148) <https://www.un.org/ruleoflaw/files/gaA.59.565.En.pdf>
- 40) Karar 1566 (2004) Güvenlik Konseyi tarafından 8 Ekim 2004 tarihinde 5053. toplantıda kabul edildi. <https://www.un.org/ruleoflaw/files/n0454282.pdf>
- 41) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararı, A/RES/60/43, 8 Aralık 2005, Uluslararası terörizmi ortadan kaldırmaya yönelik tedbirler
- 42) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32002F0475>
- 43) <https://rm.coe.int/16808c3f55>
- 44) BM Genel Kurul Kararı 48/122 (1993).
- 45) BM Güvenlik Konseyi Kararı 1377 (2001).
- 46) A/RES/60/288, 2006, Küresel Terörle Mücadele Stratejisi
- 47) Daha büyük özgürlükte: Herkes için kalkınma, güvenlik ve insan haklarına doğru, Genel Sekreter, BM Dök. A/59/2005 (2005).
- 48) https://www.unodc.org/documents/terrorism/Publica-tions/Training_Curriculum_Module2/17-04123_eBook_FINAL.pdf

- 49) <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
- 50) <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms-instruments/International-covenant-civil-and-political-rights>
- 51) Suçun tanımına ve uygulanacak cezaya ilişkin yetersiz "hukuk kalitesi", Sözleşme'nin 7. maddesinin ihlalini oluşturur (Kafkars / Kıbrıs [GC], §§ 150 and 152).
- 52) https://www.unodc.org/documents/terrorism/Publications/Kenya%20HR%20Manual/Kenya_Manual_e-book.pdf 53
- Bakınız, örneğin, AİHM, Alimuçaj v. Arnavutluk, Başvuru no. 20134/05, 7 Şubat 2012 tarihli karar, parag. 149-151.
- 54) https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_7_ENG.pdf
- 55) Kanton v. Fransa, § 29; Kafkas v. Kıbrıs [BD], § 140; Del Rio Prada v. İspanya [BD], § 79)
- 56) https://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_quality_law_requirements_criminal_Law_Art_7_ENG.PDF
- Bir kanun hükmü ne kadar net bir şekilde kaleme alınmış olursa olsun, herhangi bir hukuk sisteminde kaçınılmaz bir yargı yorumu unsuru vardır. Mahkemelere verilen hüküm verme rolü, tam olarak bu tür yorumsal şüpheleri ortadan kaldırmak için verilmiştir (Kafkars / Kıbrıs [BD], § 141). Adil kanun yapımı yoluyla ceza hukukunun aşamalı gelişimi, Sözleşmeye Taraf Devletlerdeki hukuk geleneğinin köklü ve gerekli bir parçasıdır. Sözleşme'nin 7. maddesi, sonuçta ortaya çıkan gelişimin suçun özü ile tutarlı olması ve makul olarak öngörülebilir olması koşuluyla, davadan davaya yargısal yorum yoluyla cezai sorumluluk kurallarının kademeli olarak açıklığa kavuşturulmasını yasakladığı şeklinde okunamaz (S.W. v. Birleşik Krallık, § 36; Streletz, Kessler ve Krenz / Almanya [BD], § 50; Kononov / Letonya [BD], § 185; Norman / Birleşik Krallık, §§ 60 ve 66). 36. Adli yorumun öngörülebilirliği, hem suçun unsurlarıyla ilgili (Pessino / Fransa, §§ 35-36; Dragotoni ve Militaru-Pidhorni / Romanya, §§ 43-47; ve Dallas / Birleşik Krallık, §§ 72-77) ve geçerli cezaya (Alimuçaj / Arnavutluk, §§ 154-162; Del Rio Prada / İspanya [BD], §§ 111-117) ilişkindir.
- 57) İnsan Hakları Komitesinin Nihai Gözlemleri, Rusya Federasyonu (CCPR/C/RUS/CO/6), 29 Ekim 2009, Para. 3.
- 58) Terörle Mücadele Sırasında İnsan Hakları Özel Raporörü Raporu, İspanya (A/HRC/10/3/Add.2), 16 Aralık 2008, Parag. 9 ve 52.
- 59) İnsan Hakları Komitesinin Sonuç Gözlemleri, Birleşik Krallık (CCPR/C/GBR/CO/6), 21 Temmuz 2008.
- 60) Bakanlık, Dipnot.3
- 61) Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/icisleri-bakani-soyulu-garaya-giden-hdpl-ve-kekil-acikladi/2151784>
- 62) Avrupa Konseyi Yıllık eza istatistikleri – SPACE I 2020, https://wp.unil.ch/space/files/2021/04/210330_FinalReport_SPACE_I_2020.pdf
- 63) Sağlam davasında İtalya İnsan Hakları Federasyonu'nun üçüncü şahıs müdahalesi (Başvuru no. 14894/20), <https://arrestedlawyers.files.wordpress.com/2021/10/third-party-intervention-by-fidu-logo-12.10.2021.pdf>
- 64) Selahattin Demirtaş (No. 2), Başvuru no. 14305/17, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-207173>
- 65) 65 Türk hukukuna göre bankalar, düzenleyici bir kamu otoritesi tarafından verilen özel bir lisansla kurulur.
- 66) Asya Finans Kurumu A.Ş. (Bank Asya Katılım Bankası), 11 Nisan 1996 tarihinde Bakanlar Kurulu'nun onay ve izni ile kurulmuştur. Açılış töreni, dönemin Başbakanı Tansu Çiller, eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve diğer siyasi ve sosyal seçkinlerin üyelerin katılımıyla gerçekleştirildi. Vergi ve sosyal güvenlik primleri, para cezaları vb. gibi diğer kamu mali yükümlülüklerini tahsil etme yetkisine sahipti. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK), 3 Mayıs 2015 tarihinde Bank Asya Yönetim Kurulu'nu belirleyen imtiyazlı payın yüzde 63'ünün Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından kullanılmasına karar verdi. Ardından, fonlama kurulunun 23 Temmuz 2016 tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararı ile Banka'nın faaliyet izni iptal edilmiş, faaliyetleri durdurulmuş ve banka kapatılmıştır.
- 67) Parlamento Tarafından Verilmiştir
- 68) Türk yasalarına göre özel okullar lisanslıdır ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenmektedir.
- 69) Türk hukukuna göre vakıf üniversiteleri, parlamento tarafından çıkarılan bir kanunla kurulur ve bu nedenle kamu tüzel kişiliği statüsüne sahiptirler.
- 70) Türk hukukuna göre vakıflar, mahkeme tarafından kabul edilen bir yetkilendirme emriyle kurulur.
- 71) Bakanlar Kurulu Tarafından Verilen Karar
- 72) Bakanlar Kurulu Tarafından Verilen Karar
- 73) Kimse Yok Mu yardım kuruluşuna vergi muafiyeti, kamu yararına çalışan dernekler statüsü ve TBMM tarafından üstün kamu hizmeti ödülü verildi.
- 74) FATF standartlarının istenmeyen sonuçları, <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/Unintended-Consequences.pdf>
- 75) Ibid.
- 76) FATF, riske dayalı yaklaşımı netleştiriyor: toptan riskten arındırma değil, vaka bazında, Ekim, 2014, www.fatf-gafi.org/documents/documents/rba-and-de-risking.html.
- 77) FATF standartlarının istenmeyen sonuçları, <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/Unintended-Consequences.pdf>
- 78) Ibid.
- 79) Ibid.
- 80) Selahattin Demirtaş (No. 2), Başvuru no. 14305/17, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-207173>

